Nᴇʀ 2

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 4 Stycznia v. s. 1824 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Sankt-Petersburg dnia 24 grudnia r. z.

Xiążę Borys *Kurakin*, Radca Tayny i Senator, miał szczęście otrzymać od Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Maryi, reskrypt następujący:

Mości Xiążę Borys Kurakin! Otrzymałam Wasz list, pod dniem 12 teraznieyszego miesiąca, i oddając zupełną sprawiedliwość gorliwości, jaką okazałeś dla zakładow dobroczynnych pod Mojemi rozkazami, miałam sobie za ukontentowanie uwiadomić o tem Cesarza, mego nayukochańszego syna. Zgodnie z Waszem życzeniem, przepisałam instytutowi sierot woyskowych przyymować zaczynając od 1go stycznia następującego roku 1824, dochody, które do was należą, jako do Senatora, a które wy poświęciliście na dobro tego zakładu. Dziękując Wam w jego imieniu, proszę was bydź zapewnionym o tey przychylności, z jaką ku Wam jestem. Marya.

Sankt-Petersburg dnia 21 grudnia 1823 (C. I.)

Przez Naywyższy Ukaz J. C. M. do Kapituły orderów Rossyyskich, pod dniem 12 grudnia r. z., Nayłaskawiey mianowani Kawalerami orderów, Urzędnicy Głównego Sztabu J. C. M. Wydziału Dezurnego. *Orderu ś. Włodzimierza 3ciey klassy*: sprawujący obowiązki wice dyrektora wydziału inspektorskiego, liczący się w kawaleryi półkownik *Szatiłow* i rządca kancellaryi przy jenerale dezurnym radca woyskowy *Nowński*. *Tegoż orderu 4tey klassy*: starszy adjutant Głównego Sztabu J. C. M. gwardyi półku preobrażeńskiego sztabs-kapitan *Jakowlew*: w departamencie inspektorskim: naczelnik stołu radca dworu *Soborski*; pomocnik naczelnika stołu 8mey klassy *Mołczanow*; radcy dworu: departamentu audytoryatskiego naczelnik oddziału *Pafomow*; i woyskowey typografii pomocnik faktora *Kramalej*. — *Orderu ś. Anny 2giey klassy*: starszy adjutant Głównego Sztabu J. C. M. półkownik gwardyi półku preobrażeńskiego Xiążę *Trubecki*— *Tegoż orderu 3ciey klassy*: kancellaryi Jenerała dezurnego urzędnik 8mey klassy *Hunaropulo*; departamentu inspektorskiego: pomocnik naczelnika archiwum, 8mey klassy *Smirnow*; naczelnicy stołu: radca tytularny *Butom*; 9tey klassy *Rajewski*; pomocnicy naczelnika stołu radca tytularny *Herasimow*; 9tey klassy *Akułow*; żurnaliści: radca dworu *Andronikow*, 8mey klassy *Matwiejew*: radcy tytularni *Kosmetski*-*Demencewicz*, i pomocnik sekretarza przy wice dyrektorze 9tey klassy *Łagoda*.

Wilno.

W następującą niedzielę, dnia 6 stycznia, będzie dana Maskarada na dochod Inwalidow, w domu WW. Müllerow, na ulicy niemieckiey. Cel tak dobroczynny, zawsze licznem zgromadzeniem Publiczności zaszczycony, każe się spodziewać, że i teraz równie hoynością jey udarowany zostanie.

Wołkowysk, dnia 23 grudnia r. z.

(artykuł nadesłany).

JW. Bispink, Marszałek Starodubowski i Kawaler Orderu ś. Stanisława, którym zaszczycony został od ś. p. Stanisława Augusta Króla Polskiego, przeżywszy lat 81, w majątku swoim dziedzicznym Strubnicy, w Powiecie Wołkowyskim położonym, z żalem liczney jego familii, zszedł z tego świata na dniu 16 7bra roku 1822. Zacny ten mąż zostawił dyspozycyą, aby zwłoki jego na cmentarzu przy kościele parafialnym Strubnickim, obok zmarłey przed rokiem małżonki, ś. p. Anny z Mikulskich Bispinkowey, pogrzebionemi zostały.

Nawykli do pełnienia woli oyca swojego, pozostali dway synowie, JWW. Piotr Marszałek Wołkowyski i Kawaler, Adam Półkownik woysk Polskich Bispinkowie, przy zebraném liczném duchowieństwie, poleciwszy duszę zmarłego Oyca, miłosierdziu Stwórcy, mając zamiar przez wdzięczność dla naylepszych Rodziców, cnoty ich i imiona uwiekopomnić nayodległeyszemu potomstwu, kamiennym nadgrobkiem, ciało zmarłego do czasu w skarbcu kościelnym ulokowali. Po przeyściu roku i kilku niedziel żałoby, zebrali na dzień 12 nowembra r. b. liczne duchowieństwo. W wigilią szanowne zwłoki naylepszego oyca postawili na ozdobnie przybranym katafalu; w dzień pogrzebu kościoł strubnicki rzęsisto tysiącami świateł był oświecony; od godziny 3ciey z północy, aż do godziny 12tey ciągle na wszystkich ołtarzach świątyni odprawiały się święte ofiary. W. J. Xiądz Tomasz Sturgólewski ś. Teologii Doktor, Kollegiaty brzeskiey Kanonik, Dziekan i pleban Wołkowyski, przy odgłosie żałobney muzyki celebrował mszą śpiewaną, po skończeniu którey W. J. Xiądz Majewski, Doktor Teologii, miał kazanie, w którem, przedstawiwszy znane powszechności jego cnoty, pełnione chwalebnie krajowi i obywatelstwu posługi; zachęcał żyjących do naśladowania tego czci godnego męża. Następnie po odśpiewaniu *Libera*, JW. JP. Stefan Mikulski, dozórca honorowy szkół powiatu słonimskiego, miał mowę; przez którą oddawszy hołd uszanowania dobremu wujowi, imieniem własném i całey familii wynurzył uczucia żalu z utraty jego, oraz oświadczył wdzięczność zgromadzonemu obywatelstwu za ostatnią dla zmarłego posługę. Po czém przy obrządkach religiynych, ciało zeszłego Marszałka Bispinka dway synowie i naybliżsi krewni z kościoła wynieśli na cmentarz, gdzie u grobowca prawnuk jego, Jan Dziekoński, dziécko dziewięcioletnie, z zadziwiającą nad wiek młodzieńczy i rozczulającą wymową, wynurzył żal, z utraty cnotliwego i łaskawego pradziada, a przebiegłszy jego przymioty i zasługi, od rodziców na wzór młodemu jego wiekowi tyle razy przedstawiane; wdzięcznie dziękował, za tę ostatnią posługę, oddaną szanownemu Patryarsze jego zasmuconey rodziny, duchowieństwu, obywatelom i urzędnikom z kilku powiatow zgromadzonym, i gronie licznych przyjacioł, na których czele znaydowali się: JO. Xiąże Jegomość Franciszek Sapieha, Tayny JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Radca, Komandor i Kawaler, jako też Rzeczywisty Radca Stanu JW. Woyciech Pusłowski, naydawnieysi zmarłego przyjaciele. Nakoniec W. JP. Wincenty Rac, były Regent Grodzki Słonimski, wierny sługa zmarłego, imieniem swojém, sług i poddanych, z uczuciem żalu, przełożywszy dobroć i wspaniałość tego Pana, pożegnał go raz ostatni. Poczém szanowne zwłoki łzami prawie wszystkich przytomnych oblane, złożone i pogrzebione zostały, w przygotowaney w ziemi katakumbie, nad którą wystawiony jest pomnik z marmuru białego, z napisem, kreślącym imiona i czas zgonu obóyga ś. p.

JWW. Marszałkowstwa Bispinków. Nazajutrz Prześwietne, w liczbie blisko stu osob duchowieństwo, kilkakrotném odśpiewaniem exekwiow i odprawieniem Nayświętszych Ofiar Ołtarza, polecito miłosierdziu Wszechmocnego dusze zmarłych. Po skończeniu nabożeństwa W. Jmć Xiądz Tarwid, Pleban Zelwiański, w kazaniu pełném religiyney nauki, i do przekonania każdego trafiającém, objaśnił próżność i nicość tego świata, i zachęcał do naśladowania cnotliwego życia zmarłego. Tak się skończył ten smutny obchod, staraniem wdzięcznych synów dla naylepszych rodziców przysposobiony, niosąc za sobą żal nieutulony, w sercach wszystkich krewnych, przyjaciół, sług, poddaństwa i całey stroskaney rodziny.

Miasto Wolne Krakow.

Krakow dnia 31 grudnia.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Na 9tem posiedzeniu seymu rzeczypospolitey krakowskiey d. 9 b. m. reprezentant X. *Dzianott*, w dopełnieniu obowiązku przez bractwo miłosierdzia i banku pobożnego, na podanie radcy i członka tegoż bractwa P. *Macieja Stummer* włożonego, udzielając reprezentacyi wiadomość o wyśledzeniu potomków, z prostey linii wiekopomnego założyciela bractwa miłosierdzia i banku pobożnego ś. p. X. *Piotra Pawęskiego Skargi*, znaydujących się w Państwie Cesarsko Rossyyskiém, uczynił wniosek do uposażenia jednego z tych młodzieńca, *Pawła Skargi*, przez umieszczenie na budżecie akademickim udziału na edukacyą dla tegoż rocznie zł. pol. 600 przez lat 6 dodając, iż bractwo miłosierdzia w stosunku swych funduszów uposażyło drugiego brata *Piotra Skargę*, przez wyznaczenie na ukończenie edukacyi rocznie zł. pol. 600. Po poparciu wniosku tego przez reprezentanta *Lipczyńskiego*, izba prawodawcza postanowiła powyższy wniosek przesłać Rządzącemu Senatowi do urzędowego użycia.

Dzisieysza gazeta tuteysza umieściła co następuje: „Momentalne wypogodzenie się gwiazd d. 28 b. m. nie dozwoliło oznaczyć położenia spostrzeżonego w tym dniu komety, względem koła wrębnego porównań i równika, tudzież gwiazd stałych, blisko których znaydował się. Dnia 29 mając *wznoszenia się prostego* 251 stopni, zaś zboczenia północnego 9 stopni, znaydował się w konstellacyi *Ophiucha*. Dnia 31 mając *wznoszenia się prostego* 255 stopni, *zboczenia północnego* 14, leżał w konstellacyi Herkulesa. Głowa tego komety mierzona mikrometrem nicianym, zamykała 52 sekund łuku, ogon zaś rozciągał się na niebie blisko o 2 stopnie, kierując się ku północney koronie.

Wincenty Karczewski Adjunkt Ob. A.

Niemcy.

Od brzegow Menu dnia 23 grudnia.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Z powodu niskiey ceny zboża, dochody z dóbr skarbowych Wielkiego Xięztwa Hesko-Darmstadzkiego zmnieyszyły się rocznie kilkukroć stutysiącami złotych ryńskich.

Zapewniają, iż teraz w rękodzielniach niemieckich wyrabiają w nierównie lepszych gatunkach towary bawełniane, niż wszystkie dotąd zza granicy sprowadzane, które tam bielono sposobem chemicznym, przez co stawały się wątłemi. Takowe rękodzielnie pomnażają się w Szląsku, Saxonii i Westfalii. Właściciele fabryk zaręczają za trwałość swoich wyrobkow. Tego roku z fabryk płótna, będących w Niemczech, zamówiono bardzo znaczną ilość do Ameryki północney i południowey. Podniosła się cena siemia lnianego, i wielu robotników tak do uprawy lnu, jako do przędzenia zamówiono. W roku zeszłym sprowadzono do *Szczecina* siemia lnianego 77,680 korcy, za co zapłacono 300,000 talarow. Siemie to było po większey części z Rossyi.

Listy z *Hamburga* wyrażają, iż jeśli nadzwyczayne wypadki nie zaydą, nie można się tam spodziewać pomyślney przyszłości. Towarów wszelkiego gatunku jest mnóztwo, i trzeba je przedawać za bezcen. Okręty, które dawniey po 40 do 50 tysięcy marków kosztowały, przedają się po 5 do 6 tysięcy marków: bo stoją bez użytku, nie mogąc dostać frachtu.

Dnia 27. Seym związku niemieckiego we *Frankforcie* ukończył d. 18 b. m. tegoroczne swoje posiedzenie. Dalsze obrady, jak słychać, zacznie d. 8 stycznia.

Nadzwyczayny poseł hiszpański ma wkrótce przybyć do *Berny*, dla skłonienia kantonów szwaycarskich do korzystnego dla nich zawarcia nowey kapitulacyi woyskowey, podług którey 4 półki szwaycarskie weydą w służbę hiszpańską.

Obrady izby deputowanych wirtemberskich odłożono d. 23 b. m. do 1 marca roku przyszłego. Wszakże kommissya skarbowa ma ciągle odbywać czynności swoje.

Były Cesarz mexykański *Iturbide*, udając się do Anglii, przybył z towarzyszącemi mu osobami d. 25 b. m., dwóma pojazdami do *Akwisgranu*, i po odmianie koni, puścił się w dalszą drogę.

Członek tayney rady kantonu *Berny* powrócił z podróży, przedsięwziętey do kantonów *Zurich* i *Lucerny*, dokąd jeździł dla skłonienia tamecznych rządów, aby wspólnie wysłały deputacyą do *Paryża*, z powinszowaniem rządowi francuzkiemu odniesionych zwycięztw w Hiszpanii. Wniosek ten przyjęto w kantonie *Zurich*.

Hiszpania.

Madryt dnia 13 grudnia.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Urządzenie ochotników królewskich idzie z pośpiechem; szczególniey prowincya *Avila* celuje gorliwością. Ustanowiono dobrowolny podatek na przyodzianie i uzbrojenie ochotników, a duchownych wezwano do składek. Niewątpią, iż duchowieństwo dopełni obietnicy przyjęcia na siebie wypłaty długu skarbowego. Rząd, polegając na tém przyrzeczeniu, ma weyść w układ, o pożyczkę z zagranicznemi bankierami.

Minister *Casa-Irujo* chory od dni kilku.

W *Kadyxie* uzbrajają 2 okręty wojenne i 3 fregaty. Wyprawa ta jest przeznaczoną na morze spokoyne, a Vice-Królewstwo *Peru* przy pomocy floty wkrótce będzie mogło dać odpor woysku rewolucyynemu z *Chili* i *Terrafirma*.

Don Wiktor Saez wyjechał d. 6 b. m. z tuteyszey stolicy do *Toledo*. Nie był u dworu w czasie uroczystego obchodu rocznicy urodzin Królowey.

Po powrócie Monarchy, przybyło tu bardzo wiele rozmaitych xięży; lecz mieli otrzymać zalecenie, aby wyjechali.

Madryt, dnia 19 grudnia.

(*z Korrespondenta Warszawskiego.*)

Król Jmć chcąc dać dowod duchowieństwu swojego wysokiego poważenia, przy wynurzeniu żalu, iż okoliczności nie dozwalają mu każdego z tego czcigodnego stanu, podług żądania wynagrodzić, ozdobił wielkim krzyżem orderu *Karola* III. Arcybiskupów *Tarragony*, *Oryhuela*, *Pampeluny*, *Urgelu*, *Ceuty*, *Malagi*, i *Salsony*, a zaś arcybiskupa *Walencyi* wielkim krzyżem orderu *Izabelli* Katolickiey. *Don Antonio Vargas-y-Laguna* został mianowany Margrabią *de la Constanze*.

Mianowaną została junta, która pod przewodnictwem ministra woyny ma się zatrudniać zaciągiem i urządzeniem gwardyi. Członkami jey są: Xiąże *Infandato*, Baron *Eroles*, Hrabia *d'Espagna*, jenerał *Bailin*. Sekretarzem junty jest *Don Carlos de Ulman*. Jeneralni inspektorowie woyska są także członkami tey junty.

Król Jmć ustanowił order dla wszystkich, którzy się w woynie za prawość, oraz w obronie kraju i religii odznaczyli. Order ten stanowi krzyż czerwony z koroną królewską, palmami obwiedziona, w polu białem ze złotą obwódką. Napis jest: „*Król wierności.*"

Francya.

Paryż, dnia 22 grudnia.
(z Gazety Warszawskiey)

Król Jmć dał dziś przede mszą ś. prywatne wysłuchanie jenerałowi porucznikowi Vice-Hrabiemu *Vallin*; Xięciu *Brancas* i Vice-Hrabiemu *Larochefoucault*. O południu jeździł Monarcha do *St. Cloud*, a wróciwszy pracował koleyno z ministrami Hrabiami *Villèle* i *Peyronet*.

Bankierowie angielscy *Rodschild* i *Baring* wyjechali wczora napowrót do *Londynu*.

Dnia 23. Dziś była uczta woyskowa, którą miasto *Paryż* dało Xięciu *Angouleme*, naczelnemu wodzowi. W nowey sali od ogrodu zastawiono stół na 400 osób. Sala ta, ozdobiona bronzowemi znakami zwycięztw i chorągwiami, zawieszonemi na 50 kolumnach, połączonych z sobą girlandami laurowemi, wspaniały widok wystawiała. Przy wielkim przysionku przyjął Xięcia prefekt departamentu *Sekwany* Hrabia *Chabrol* z całą municypalnością. U stołu po prawey stronie Xięcia naczelnego wodza siedział Xiąże *Carignan*, a po lewey, dziekan marszałków francuzkich, daley zaś inni marszałkowie podług starszeństwa. Podczas uczty grała wyborna muzyka. Za otrzymaném pozwoleniem, Hrabia *Chabrol*, pił zdrowie królewskie, a potém prefekt policyi, prezydent municypalności, Mer, adjunkt Mera, i jeden z członków municypalności, koleyno spełniali toasty *Monsieur*, *Madame*, Xiążęcia naczelnego wodza, Xiężney *Berry*, Xięcia *Bordeaux*, oraz woyska lądowego i morskiego. Zapał doszedł do naywyższego stopnia, gdy Xiąże naczelny wodz powstał i rzekł: „Mości Panowie! Wnoszę teraz zdrowie miasta *Paryża*, które dziś przyjęło tak, jak przy pierwszym powrócie. *Niech żyje miasto Paryż z dobrymi swymi mieszkańcami!*“ śpiewano wtedy stosowną kantatę, napisaną przez Pana *Gentil* z muzyką Pana *Jadin*. Po stole grano sztukę teatralną, a gdy zaproszone osoby siadły na wskazanych mieyscach, Xiąże naczelny wodz przywołał do siebie prefekta policyi i oświadczył marszałkowi *Moncey*: „Pozwól, Panie Marszałku, aby dziś pierwszy urzędnik miasta *Paryża* przy mnie siedział.“ po godzinie 9tey wyszedł Xiąże z sali, i na tey uczcie skończyły się powszechne uroczystości miasta *Paryża* z powodu powrótu woyska. Podczas tey uczty, uczestowano jedzeniem 8000 osób, wyszło 7000 butelek wina, 2300 szklanek ponczu, 18,000 ciast, i 25,900 filiżanek lodów.

Monarcha nasz, nietylko oddał Królowi *Ferdynandowi* wszystkie chorągwie zabrane w woynie od roku 1808, lecz nawet rozkazał, aby żadnych dział francuzkich, znalezionych, w twierdzach hiszpańskich, nie zabierano; nie zdobycie bowiem, ale oswobodzenie było celem teraznieyszey woyny.

Jeden z tuteyszych dzienników zapewnia, iż wszyscy urzędnicy domu królewskiego, i w biórach ministeryy, otrzymają nadzwyczayną gratyfikacyą, z powodu szczęśliwego ukończenia woyny hiszpańskiey.

Postanowieniem z d. 17 b. m. rozciągnął Monarcha przebaczenie, nadane zbiegom woyska lądowego, do zbiegłych maytków i żołnierzy morskich. Inne postanowienie, w tymże dniu wydane, zaleca wszystkim urzędnikom, którzy posiadają jakie akta, tyczące się osady *St. Domingo*, aby je w przeciągu 3 miesięcy nadesłali ministrowi morskiemu.

Baron *Barres de Molard* został mianowany dowódcą woyska francuzkiego w Estramadurze, i wyjechał do *Badajoz*. Woyska ztąd, iż woysko francuzkie pozostanie nie tylko nad *Ebro*, lecz oraz przy zachodniey granicy.

Zdaje się, iż jeszcze nie zawarto układu względem nowey pożyczki hiszpańskiey, dla którey przybyli tu bankierowie londyńscy *Barring* i *Rotshild*. Dający pożyczkę chcą, aby mieli zabezpieczenie na dobrach duchownych, któremiby przy zaręczeniu Francyi sami zarządzali.

Słychać, iż Xiąże *Angouleme* przyjął niedawno matkę jenerała *Guilleminot*, i w pochlebnych wyrazach doniosł jey o mianowaniu syna posłem do *Stambulu*. Pozwalamy (rzekł Xiąże) synowi WPani trzymiesięcznego odpoczynku w pięknym klimacie stambulskim; lecz potrzebujemy go we Francyi, a jest tak dobrym francuzem, iż nie może zostać turkiem.

Donoszą z *Bajonny* pod d. 13 b. m., iż kilku tamecznym oficerom artylleryi kazano udać się do Nawarry, gdzie mają bydź utworzone kompanie artylleryi do użycia w górach.

O niektórych członkach nowey rady stanu hiszpańskiey mamy następującą wiadomość: *Vargas Laguna* był posłem hiszpańskim przy dworze rzymskim, i nie tylko nie przysiągł wierności konstytucyi stanów, lecz nawet oswiadczył się przeciwko przysiędze, którą Król *Ferdynand* na tę konstytucyą wykonał; *Antonio Gomez Calderon*, protestował się za powrótem Króla 1814 roku przeciwko konstytucyi stanów, poźniey był członkiem rejencyi urgelskiey; *Juan de Erro* służył dawniey w straży bokowey, a przed rewolucyą 1820 r. był intendentem *Barcellony*, posiada dokładną wiadomość o stanie Hiszpanii.

Dnia 25. Dzisieyszy *Monitor* umieścił ważne postanowienie królewskie pod dniem wczorayszym (24 b. m.), ktore rozpuszcza izbę deputowanych, a zupełnie nową zwołuje. Zgromadzenia wybiercze w całey Monarchii, departamentowe i obwodowe, mają się zebrać we wskazanych mieyscach, jedne d. 25 lutego, a drugie 6 marca. Posiedzenie izby na rok 1824 zacznie się d. 23 marca. Inném postanowieniem, tegoż dnia wydaném, mianował Król Jmć prezesów zgromadzeń wybierczych.

Znakomite rodziny żydowskie we Francyi, starają się gorliwie o moralne odrodzenie jednowierców swoich. Do ważnych skutków tych usiłowań, należy niedawne założenie kilku szkół wzajemnego uczenia, i utworzenie kilku towarzystw, aby młodzież wychodząca z tych szkół uczyła się pożytecznych kunsztów i rzemiosł. Dwa takie towarzystwa znayduią się już w *Paryżu* i *Metz*.

Paryż dnia 25 grudnia.
(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Król Jmć uchwałą swoją z dnia wczorayszego mianował parami Francyi 27 osób, to jest: Arcy-Biskupa z *Besançon*; Biskupa z *Autun*; 10 jenerałów majorów; *Glandeves*, *Puysegur*, *de la Bruyenerie*, *d'Agoult*, *Mesnard*, *Busset*, *Juignè*, *Duboucher*, *Charette*, i *Coislin*; 2 prefektow: Hrabiego *Tournon* i *Breteuil*; 13stu członków izby deputowanych, to jest: ministra *Lainé*, Hrabiow *Bethizy*, *Chabrol*, *d'Orglandes*, *Chastelux*, *Vogue*, *Marcellus*, *Kergolay*, *Courtarvel* i *d'Arugeac*; margrabiów *Villefranche* i *Rastignac*. Wyjąwszy dwóch pierwszych parów duchownych, wszyscy, inni nim zaczną w izbie parów zasiadać i głosować, powinni okazać, iż ustanowili majoraty, przynoszące 10,000 franków czystego dochodu na rok, albo iż za przysługi, krajowi wyświadczone, pobierają 12cie tysięcy franków, nieodwołaney pensyi z kassy królewskiey. Podług inney uchwały godność Para, w przypadku bezdzietnego zgonu Vice Hrabiego *Chateaubriand*, spadnie na jego synowca, z zastrzeżeniem tych samych warunków, jakie przyjął zięć Xięcia *Tarentu*, margrabia *Roche Dragon*.

Obadway kardynałowie francuzcy powracający z *Rzymu*, dokąd na konklawe jezdzili, przybywszy do tuteyszey stolicy, powiadają, iż przy pożegnaniu Oyca ś., d. 5 grudnia, zostawili go w dobrem zdrowiu. Ostatnie listy z *Rzymu* donoszą atoli, iż Papież nie wstaje z łóżka, lecz ma to bydź peryodyczna słabość, na którą Oyciec ś. cierpi pospolicie w tey porze roku.

Francuzki jeneralny liwerant żywności, bankier *Ouvrard*, dał w *Madrycie* swietny bal, i czyni sobie dotąd pochlebną nadzieję, że przyprowadzi do końca znaczną pożyczkę pieniężną dla Hiszpanii. Nieustała dotąd pogłoska, że *Ballasteros* i *Morillo* otrzymali pasporta do Francyi.

Dnia 26. Hrabia *Pozzo di Borgo* przyjechał tu wczora z *Madrytu*. Umarł w Korsyce tameczny gubernator *Villet*.

ANGLIA.

Londyn dnia 20 grudnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Z powodu pomyślnych dla greków wiadomości, Lord *Byron* miał się udać do stolicy ich rządu. Bez obcego wdawania się Grecya spodziewa się widzieć zupełnie niepodległą w roku przyszłym. Gazety tuteysze twierdzą, iż zakon maltański będzie mógł jey pomagać. Wychodząca w *Bruxelli* gazeta, pod napisem *Wyrocznia*, zapewnia, iż nie masz wątpliwości o przywróceniu rzeczonego zakonu. Dawnieysze jego statuta zostały odmienione w takim sposobie, iż mnieysza zachodzi trudność w przyjęciu Kawalerów; lecz wypada jeszcze zapewnić mu udzielność, co ma nastąpić w roku przyszłym 1824, od którego to czasu zakon ś. *Jana Jerozolimskiego* rachowałby nową erę.

Niedawno przybył tu goniec gabinetowy Angielski z listami ze *Stambułu*, odprawiwszy kwarantannę na granicy austryackiey.

Listy z wyspy ś. *Tróycy* pod d. 31 października donoszą, iż murzyni uknowali spisek na wyrżnięcie europeyczyków, w dzień Wszystkich Świętych, lecz zamach ten odkryto. Ogłoszono prawo wojenne, i wielu murzynow uwięziono.

Gazeta londyńska *the Thimes* umieściła następujące uwagi: „Z rachunku wprowadzonych i wyprowadzonych towarow w ostatnich 40 latach, pokazuje się, iż od roku 1798 do 1812, kiedy roczne podatki w Wielkiey Brytanii wynosiły 33 milionow 670,195 funtów szterligów, a opłata na ubogich nie dochodziła 4 milionow funtow szterlingow, wprowadzono na rok towarow za 29 milionow 578 490 funt. szter., a wyprowadzono za 23 miliony 84,865 funtow szterl.; w roku 1812, kiedy podatki uczyniły 55 milionow funt szter. a opłata na ubogich 7 milionow, 761 411 funt. szter: wyprowadzono towarow z Anglii za 43 miliony 558 490 funt. szterl. a wprowadzono tylko za 19 milionow 401 870 funt. szter: od początku woyny w roku 1793 do końca jey w roku 1815 we 23 latach rzeczywista wartość wprowadzonych towarow przechodziła 400 milionow funtow szterlingow; można przyznać, iż woyna utrzymywała się towarami rękodzielnemi krajowemi, a że wartość tych towarow zależała po większey części od roboty, wypada więc powiedzieć, iż jeniusz i praca anglików mogły prowadzić woynę. Lecz w miarę powiększania się ilości towarow rękodzielnianych, zmnieyszyła się także zapłata robotnikom, a skutkiem naszych zagranicznych działań handlowych w ostatnich 7 latach od r. 1816 do 1822, był zmarnowanie przewyżki przeszło 100 milionow funt. szter. wartosci płodow roboty, bez otrzymania pośrednio lub bezpośrednio żadnego za to wynagrodzenia. Trudno więc byłoby dowieść twierdzenia, iż sposob zarobku kwitnie w naszym kraju.

WŁOCHY.

Od granic Włoskich dnia 17 grudnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Oyciec ś. niedawał od kilku dni wysłuchania z powodu bolu głowy; lecz mimo tego zaymuje się ciągle interessami krajowemi. Słychać, iż w miesiącu styczniu odprawi nowy konsystorz dla potwierdzenia biskupów, powiększey części francuzkich, a w marcu wyniesie kilku prałatów na dostoyność kardynalską.

Kardynał *Consalvi*, bawiący od niejakiego czasu w *Porto d'Anzo*, choruje na puchlinę w nogach, która coraz w górę idzie. Słychać o utworzeniu w *Rzymie* towarzystwa sztuk pięknych, handlu i rolnictwa, tudzież o wprowadzeniu jednostayney wagi i miary.

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 12 grudnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Słychać, iż turcy pod *Missolungi* wszystkie swoje działa utracili.

Donoszą z *Smyrny*, iż znowu na granicy perskiey snują się pokolenia nomadów, i rozpościerają trwogę aż do *Alepu*.

Dziennik Rozpraw umieścił następujący list z *Zante* pod d. 16 listopada. „Krzyż odniósł zwycięztwo, w dniach 4 i 5 b. m., 36 statków greckich pokonało w zatoce *Talante* 32 okrętów tureckich. Podczas bitwy, grecy puścili 3 statki palne, które 2 fregaty nieprzyjacielskie zapaliły; dwie zaś inne fregaty sami turcy zapalili, aby się w ręce chrześcian nie dostały. Zdobyli jednak grecy 3 piękne brygi i korwetę. Okręt z *Syros* przywiozł wiadomość, iż widział flotę turecką płynącą w nieładzie do Dardanellow, a inny okręt donosi, iż z całey tey floty tylko 22 okrętow wojennych przybyło do Dardanellow. Tak więc turcy w zatoce *Talante* utracili 10 fregat, brygow i korwet. Lort *Byron* zasilił skarb Idryyski 100,000 piastrow, na uzbrojenie wyprawy, która ma dać odsiecz twierdzy *Missolungi*.

W tymże dzienniku czytamy następujące doniesienie: „Przyjaciele sprawy greków dowiedzą się z radością, iż w miesiącu lutym roku przyszłego wyydzie opis odrodzenia Grecyi od roku 1740 do 1823 przez Pana *Pouqueville*. Autor zjednał już sobie oddawna sławę w świecie uczonym przez wyborne podróże swoje do Morei, Macedonii, Albanii.

Dnia 13. Listy z różnych wysp Archipelagu dochodzące do dnia 10 listopada, potwierdzają wiadomość o bitwie morskiey stoczoney d. 23 października v. s. pod *Trikori* w zatoce *Volo*, między flotą turecką kapitana baszy i kilku oddziałami eskadry greckiey. Wszystkie listy z *Tine*, *Syra* i *Idryi* zgadzają się, iż w tey bitwie grecy spalili turkom 2 fregaty, a 2 korwety i 6 brygow, oraz kilka statków przewozowych z potrzebami wojennemi i żywnością zabrali. Strata greków ma bydź bardzo mała.

Zdaje się, iż kapitan basza, wypływając d. 20 października z zatoki *Saloniki* w tamtą stronę, chciał nie tylko twierdzę *Negrepont* opatrzyć w żywność, lecz oraz spustoszyć pobliskie wyspy *Scopolo* i *Schiato*, a nawet (jeśliby można) wspierać działania okrutnego Seraskiera Abdulata baszy, który z licznym korpusem ciągnął z *Larysy* ku *Volo* i *Trikori*, i został stracony. Usiłowania greków pod *Trikori* zniweczyły te wszystkie zamysły, i kapitan basza mimowolnie musiał z uszkodzoną flotą wracać śpiesznie do Dardanellow. Wiadomości z zachodniey Grecyi są również pomyślne dla greków. Listy z *Zante* pod dniem 15 listopada donoszą, iż Omer *Vrione*, Basza *Janiny* porażony w *Akarnanii* kapitulował, i zostawiwszy wszystkie swoje działa grekom musiał wrócić do *Prewezy*. Po takich wypadkach, *Mustofa* basza skutaryyski, odstąpił także od oblężenia *Missolungi* i z woyskiem swoiém, do trzeciey części zmnieyszonem, udał się do *Kat chii* w *Etolii*, gdzie zewsząd napastowany, będzie przymuszonym póyść za przykładem *Omera Vrione*. Eskadra turecka, która *Missolungę* trzymała w zamknięciu, oddaliła się śpiesznie w skutku tych wypadków, a *Maurocordato* z 13 statkami wojennemi greckiemi, zbliżył się do rzeczoney twierdzy.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 28 grudnia rubel srebrny 3 rub 28¼ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 69, stary r. 11 kop. 50, imperyał r. 36 kop. 00¼.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 2.

Wilno dnia 4 Stycznia v. s. 1824 Roku.

Ogłoszenie.

Sprzedaż rozmaitych rzeczy przez aukcyą w Domie Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności, rozpocznie się znowu od dnia 2 stycznia następującego 1824 roku i trwać będzie codzieńnie z rana od godziny 9tey do 12tey a po południ i od 2ey do 5tey.

2. Litewski Pocztamt wzywa ninieyszem, chcących podjąć się dostawy potrzebnych mu, dla niższych pocztowych służących Litewskiey Dyrekcyi jednorocznych ammunicyynych rzeczy, a mianowicie: raytuzow szarego szlązkiego sukna z czarnemi lampasami i skórą 379, pantalonow takiegoż sukna 49, także pantalonow ciemno-zielonego szlązkiego sukna 103, letnich pantalonow flamandzkiego płótna 428 i halsztuchow czarnych sukien 7ch 1062, a nadto towaru czyli skór na bóty z podeszwami i całym garniturem na półbóciki 531 par: iżby takowi przybywali do Pocztamtu dla odbycia targow w terminach niżey oznaczonych; a mianowicie: pierwszym dnia 9, drugim dnia 11go, a trzecim ostatecznym dnia 14go stycznia nadchodzącego 1824 roku, gdzie i dalsze kondycye będą objawione, z warunkiem, ażeby każdy podeymujący się tey dostawy, złożył, przy oświadczeniu, na piśmie świadectwo ewikcyi, mogącey bydź wierną i dostateczną nieodmiennie, bez czego nikt do targu dopuszczonym bydź nie może.

3 Niżey podpisany na imie W. Karoliny z Irzykowiczow Kontrymowey Sędziney Gran. Wileń. na rubli sr. 100 łącznie z moją żoną Anną vprzód Oleszkiewiczową wydał oblig, a jakie i taż W. Sędz. Kontrymowa nie uznała prz oświadczenie w roku idącym grudnia 11 d. w ktach Grodz. Wileń. zaniesione na rzecz swo o męża i jego kredytorów WW. Derszkofó ; lecz ponieważ niżey podpisany zniewolony przez tradycyą wypłacać też summę jaka pom nionym obligiem jest objęta WW. Derszkofom, a oblig takowy nie wiadomo w czyim zostaje ręku: przeto aby onego nikt nienabywał i że za onym nic nie zostaje dłużny ninieysze trzykrotne do Kuryera Lit. niżey podpisany podaje ostrzeżenie. Wincenty DomańskiL. U. W.

Takowe ostrzeżenie wolno umieścić do Kuryera Lit. Daniel Wener R. M. W.

3. Konsystorz Auszpurgsko-Ewangelicki Litewsko Wileński.

Roku 1823 mca xbra 21 dnia, z okoliczności; że ten Konsystorz przez kilka miesięcy nie miał aktualnego kompletu prawem wskazanego, z różnych powodow; a ztąd gdy i przesyłki pisma nie w swojey porze i nie w czasie przychodziły. Zewzględu: gdyby osoby wyznaczenia Auszpurgsko-Ewangelickiego do naszey juryzdykcyi Konsystorza Wileńskiego udające się, a mające interessa w różnogatunkowym sposobie, tak z przesyłkami pieniężnemi, jako też i z samemi prośbami do nikogo więcey, ani pod czyim imieniem, jak wprost pod adressem do Konsystorza przesyłano. W przeciwnym bowiem zdarzeniu, jeżeli przesyłki jakowe skutku potrzebnego w należney odpowiedzi nieotrz mają, winę sami sobie przypisywać zechcą. O czem Konsystorz Auszpurgsko-Ewangelicki Wileński interessowane strony zawiadamiając, takową rezolucyą, na swym kompletnym zasiadaniu podpisawszy, dla zaawizowania do Gazety Kuryera Lit., komu o tem wiedzieć będzie należało, umieścić zadeterminował. Podpisano w żurnale: Prezydent Konsystorza Fryderyk Baron Rozen Kawaler orderow. Xiądz Jan Jakób Nikolai Radca Konsystorski. Karol Fryderyk Szwartz Radca Konsystor. 14 klassy. Sekretarz Konsystorski Franciszek Zacharzewski 10 klassy.

Wolno drukować Prezydent Konsystorza Baron Fryderyk Rozen.

3. Konsystorz Auszpurgsko-Ewangelicki Litewsko-Wileński.

Roku 1823 miesiąca xbra 21 dnia, w zaprowadzonym dziele rozwodowym z powództwa Urodzoney Teressy z Leonowiczow Beymanowey, przeciwko swojewu mężowi Ur. Franciszkowi Beymanowi, jeszcze w miesiącu januaryi 26 dnia 1823 roku po przeyściu stopniow processu; kiedy uzupełnienie całkowitego dzieła istotne nastało, a zbliżający się czas prawem zadyktowany temu Konsystorzowi upływa, dla niewiadomości mieysca pobytu Ur. Beymanowey, i niejawienia się w ten Sąd, Konsystorz Auszpurgsko-Ewangelicki Litewsko Wileński zdeterminował przez niniejszą trzykrotną awizacyą w Gazecie Kuryera Litewskiego powódkę Ur. Teressę z Leonowiczow Beymanowę zawiadowić, eby dla wysłuchania dekretu zaferowanego, sama przez się, lub w niemożności przez umocowanego plenipotenta na dzień 18 januaryi następującego roku 1824 w tym Sądzie Konsystorza jawiła się. W żurnale podpisano przez komplet Konsystorza za korrektą Sekretarza.

Prezydent Konsystorza Fryderyk Baron Rozen Kawaler orderow. X. Jan Jakób Nikolai Radca Konsystor. Karol Fryderyk Szwartz Radca Konsystor. 14 klassy. Sekretarz Konsystorza Franciszek Zacharzewski 10 klassy.

Wolno drukować Prezydent Konsystorza Baron Fryderyk Rozen.

3 Niżey podpisany skassowawszy zupełnie i zamknąwszy handel rozmaitych towarów przezemnie w mieście Wilnie prowadzony, mając zamiar wydalenia się z miasta Wilna, wzywam wszystkie osoby mogące mieć do mnie jakąkolwiek pretensyą (oprócz Ur. Sztamma i Kampę z którymi prowadzi się proces w Rządzącym Senacie) aby raczyły zawić się w mieszkaniu podpisanego w mieście Wilnie, dla odebrania prawney satysfakcyi; jak niemniey wzywam debitorów do handlu mojego zawiniających, aby kwoty od siebie należne chcieli wnieść w jak nayprędszym czasie do rąk pełnomocnego plenipotenta mojego W. Konstantego Dąmbrowskiego, Adwokata Sądu Głównego, w przeciwnym bowiem razie processem do uiszczenia się przymuszeni zostaną. Wilno d. 19 grudnia 1823. Jszef Kopsch.

Roku 1823 xbra 21 dnia. Takowe pismo Redakcya Kuryera Litewskiego do gazet umieścić może świadczę Antoni Pomarnacki Sędzia G. W.

2 Od białostockiego Obwodowego Rządu 2go Oddziału ogłasza się, iż w nim na osnowie zalecenia P. Ministra Skarbu, odbywać się będą publiczne targi, na oddanie w 12stoletnią arendowną dzierżawę, od 1go junii następującego 1824 r., niżey wyszczególnione skarbowe zawakowane majątki, w Białostockim Obwodzie położone.

Nazwisko Powiatow, Amtow, Folwarkow i Kolonii.	Liczba dusz płci męzkiey włościan do majątków należących.	Ile z tych majątków, podług pruskich anszlagow i kontraktow, za wyłączeniem niektórych z 1812 r. do teraźnieyszego czasu byłych średnich stanowi do skarbu rocznego dochodu		Jaki z tych majątków był roczny dochód, podług targow i ostatnich kontraktow, za teraźnieyszego Rządu zawartych.		W jakich terminach targi odbywać się będą.
		Srebrem.				
		Rubli	Kop.	Rubli	Kop	
Sokolskiego powiatu.						Pierwszy 22go, drugi 31go januaryi, a trzeci ostateczny 15go februaryi 1824 roku.
Nowowolskiego amtu.						
Folwarki: Nowowola z awulsem Majewo, Reszkowce, Nowinka i kolonia Grochowszczyzna .	720	3000	$67\frac{1}{2}$	3590	—	
Folwark Zwierżany	39	183	60	425	—	
Donatarya Nierosna	4	9	20	9	20	
Oprócz tego dzierżawca donataryi Nierosny płaci do amtu rub. 10 kop. 80 srebr.						
Sokolskiego amtu.						
Folwak Wroczenszczyzna	48	51	$1\frac{1}{2}$	135	—	
Słoykowskiego amtu.						
Folwark Dubowo	250	981	$91\frac{3}{4}$	2261	50	
Dubnickiego amtu.						
Folwark Kuźnica Stołowa	113	1087	$72\frac{1}{2}$	955	—	
Chodorowskiego amtu.						
Folwarki Kumiała i Chodorowka . . .	894	5903	$74\frac{1}{4}$	8560	—	
Folwark Połomin	891	4136	$29\frac{1}{2}$	5340	—	
Białostockiego powiatu.						
Surażskiego amtu.						
Folwarki: Zawyki. Baranki i Tryczowka . .	788	5311	$76\frac{3}{4}$	6440	—	
Oprócz tego z folwarku Zawyk corocznie płaci się Surażskiemu kościołowi za zbożową dziesięcinę po 72 rub $43\frac{1}{4}$ kop						
Folwark Ubowo	222	1267	$42\frac{3}{4}$	1325	—	
Bielskiego powiatu.						
Klenickiego amtu.						
Folwarki: Kleniki, Raczki i Lada z czynszowemi wsiami bielskiego leśnictwa	4841	19,586	$42\frac{1}{2}$	19,000	—	
Bielskiego powiatu.						Pierwszy 31go januaryi, drugi 5go a trzeci i ostateczny februaryi 1824 roku.
Bielskiego amtu.						
Folwark Pohreby	55	408	$71\frac{1}{2}$	425	—	
Folwark Grabowiec pod Bielskiem . . .	141	954	$24\frac{1}{2}$	964	—	
Oprócz tego z folwarku Grabowca płaci się za zbożową dziesięcinę Bielskiemu kościołowi po 32 rub. $87\frac{1}{2}$ kop. srebr.						
Folwarki. Gołowiesk, Użyki i woytowstwa Bielsk i Piliki	1499	8125	$25\frac{1}{2}$	11,205	—	
Oprócz tego z folwarkow Gołowieska i Użyk płaci się bielskiemu kościołowi za zbożową dziesięcinę co rok po 135 rub. $99\frac{1}{2}$ kop. sr.						
Stołowackiego amtu.						
Woytowstwo Pletycze	bez włościan.	8	55	12	—	
Brańskiego amtu.						
Folwarki. Kiersnowiek, Buynowo i Malesze .	1372	6870	$46\frac{1}{2}$	7220	—	
Oprócz tego z folwarku Buynowo płaci się do brańskiego szpitala annuaty 21 rub. 30 kop. a z folwarku Kiersnowka daje się branskiemu kościołowi dziesięcina snopowa.						
Folwark Załuskie	31	237	55	515	—	
Woytowstwo Chojewo	bez-włościan.	49	$30\frac{1}{2}$	49	$30\frac{1}{2}$	
Sokolskiego powiatu.						
Janowskiego amtu.						
Folwark Janowo z czynszowemi kluczami Kuplisk i Czerliona nazywającemi się . . .	2648	13,941	$55\frac{1}{2}$	14,145	—	
Folwark Białystoczek	21	164	$37\frac{3}{4}$	175	—	
Kolonia Karczmisko	41	43	20	280	—	
Drohiczyńskiego powiatu						
Mielnickiego amtu.						
Folwark Drohiczyn z woytowstwami Wolką i Rogowką i folwarkiem Klukowo	260	1510	$1\frac{3}{4}$	1010	$1\frac{3}{4}$	
Folwarki: Drohiczyn Benedyktyński i Sitki .	44	407	$2\frac{3}{4}$	711	—	

A zatem życzący wziąć w arendowną dzierżawę, ktorykolwiek z tych majątków albo kilka, zechcą przybywać z dostatecznemi kaucyami, odpowiadającemi dwórocznemu średniemu z każdego majątku dochodowi, do Białostockiego Obwodowego Rządu 2go Oddziału dla targow na wyżey oznaczone terminy, na jakich zaś warunkach takowe majątki oddają się w dzierżawę, o tém objawiono będzie życzącym po przybyciu do Obwodowego Rządu. Obwodowy Kasnaczey Lachowicz.